

Pedagogisch werkplan

Peuteropvang

Naam peuterspeelzaal Pinokkio

Adres peuterspeelzaal Grasbroekerweg 124

6412 BH Heerlen

06 53238851

Ruimte voor talentontwikkeling

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Hoofdstuk 1, uitgangspunten	4
1.1 Visie	4
1.2 Doelstellingen	4
1.3 Veiligheid en hygiëne	11
1.4 Wenbeleid	12
1.5 Dagindeling	12
1.6 Groepen	13
1.7 Huisregels	13
1.8 Mentor	13
1.9 Traktaties en feesten	14
Hoofdstuk 2, Ouderbeleid	15
2.1 10 minuten gesprek	15
2.1 Ouder Commissie	15
2.2 Klachtenprocedure	15

Inleiding

Dit pedagogisch werkplan schetst een beeld van het pedagogisch handelen binnen peuteropvang Pinokkio. Het pedagogisch werkplan vloeit voort uit het pedagogisch beleid van Stichting Peuteropvang Heerlen. De leidsters die werkzaam zijn bij peuteropvang Pinokkio zijn bekend met het pedagogisch werkplan en handelen hiernaar.

Via een filmpje op de website van POVH kunt u zien hoe de locatie van peuteropvang Pinokkio eruit ziet. Verder kunt u als ouders/verzorgers in dit plan zien hoe de dagdagelijkse activiteiten in de peuteropvang worden uitgevoerd.

Het pedagogisch werkplan wordt jaarlijks in de teamvergadering besproken en eventueel aangepast.

Hoofdstuk 1: uitgangspunten

1.1 Visie

POVH biedt in verschillende wijken van de gemeente Heerlen algemene, laagdrempelige voorzieningen aan. Deze peuteropvang is zoveel mogelijk gekoppeld aan basisscholen. Hier wordt op pedagogisch verantwoorde wijze jonge peuters gestimuleerd en gevolgd in hun ontwikkeling. Eventuele achterstanden worden gesignaleerd en gericht bestreden onder meer via voorschoolse educatie.

Uitgangspunten

- Het kind en de doorgaande ontwikkelingslijn staan centraal.
- Peuteropvang en ouders zijn educatieve partners van elkaar en ondersteunen en versterken elkaar bij de opvoeding van het kind.
- De voorschoolse voorzieningen zijn zoveel als mogelijk gesitueerd in de eigen woon- en leefomgeving van het kind.
- Elke voorschoolse voorziening van POVH is zo veel als mogelijk gekoppeld aan een basisschool. Vanzelfsprekend zijn ouders vrij in de keuze van de basisschool waar hun kind uiteindelijk naar toe gaat.
- De peuteropvang sluiten aan op de behoefte van het kind en de ouders. Aan de andere kant sluiten ze aan op de maatschappelijke vraag en de behoefte aan adequate voorschoolse educatie.
- De peuteropvang en de onderbouw van de basisschool werken op inhoudelijk vlak nauw met elkaar samen.
- Achterstanden bij peuters op ontwikkelingsgebieden worden zo vroegtijdig mogelijk gesignaleerd en aangepakt.
- In de peuteropvang wordt gewerkt met een voorschoolse methode;
- Bij de plaatsing van peuters in de peuteropvang hebben doelgroep peuters voorrang.
- De peuteropvang voldoen aan vastgestelde kwaliteitseisen, Wet Kinderopvang.

Peuteropvang Pinokkio werkt via deze uitgangspunten.

Peuteropvang Pinokkio en basisschool de Horizon grenzen aan en maken gebruik van hetzelfde schoolplein. Er wordt nauw samengewerkt. De samenwerking heeft als voordeel dat relevante informatie over kinderen, met toestemming van de ouders/verzorgers, gedeeld kan worden en dat kinderen gestimuleerd worden om hun talenten te ontwikkelen en een goede start kunnen maken in het basisonderwijs.

Er worden gezamenlijke activiteiten gepland zoals de Pietenochtend, de Hazenochtend en een picknick. Tijdens de Pietenochtend en de Hazenochtend gaat POV Pinokkio met de peuters op bezoek bij de onderbouw van basisschool de Horizon. De kinderen krijgen tijdens deze ochtenden georganiseerde activiteiten aangeboden zoals knutselen (bijvoorbeeld een mijter en een paaskroon), Pietengym en hazendans. Leidsters, leerkrachten, ouders en stagiaires werken gedurende deze ochtenden nauw samen. Tijdens het koppeloverleg tussen POV Pinokkio en basisschool de Horizon worden deze activiteiten besproken en geëvalueerd.

1.2 Doelstellingen

POVH onderschrijft de opvatting dat de inzichten over wat peuters nodig hebben, te vertalen zijn in vier basisdoelen voor de opvoeding (prof. Dr. M. Riksen-Walraven, 2000):

- de wijze waarop de emotionele veiligheid van peuters wordt gewaarborgd,
- de mogelijkheden voor peuters tot de ontwikkeling van hun persoonlijke competentie,

- de mogelijkheden voor peuters tot de ontwikkeling van hun sociale competentie,
- de wijze waarop de overdracht van normen en waarden aan peuters plaatsvindt. (art 2.6 lid 1 en 2 Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuteropvang)

Het bieden van de sociaal- emotionele veiligheid:

De sociaal-emotionele ontwikkeling van een peuter staat in het teken van ontdekken, experimenteren en het liefst dingen doen die niet mogen. Een peuter kan erg egocentrisch zijn en moet nog leren wat anderen wel en niet leuk vinden. In de peuterleeftijd ontwikkelt zich de drang om te willen helpen en hetzelfde te willen doen als de peuterspeelzaalleidster. Ze vinden het leuk om te mogen helpen en kunnen dan heel trots zijn dat ze hebben geholpen.

Peuteropvang Pinokkio werkt met drie vaste peuterspeelzaalleidsters op de groep die door afgestemde communicatie en een professionele, responsieve en sensitieve, houding zorgen voor een band met de peuters en ouders/verzorgers. De leidsters zorgen voor een goede hechtingsrelatie met de peuters door te zorgen voor een veilige omgeving en emotionele ondersteuning en aanmoediging.

Peuters worden uitgenodigd zichzelf te zijn. Er wordt respect getoond voor zijn autonomie: voor zijn initiatieven en zijn eigen manier van handelen. Je bevordert daardoor een vertrouwens band en creëert een veilige situatie.

Leidsters werken preventief en met positieve versterkingen. De beste manier om ongewenst gedrag te veranderen is je te richten op positief gedrag en negatief gedrag (zoveel mogelijk) te negeren. Bijvoorbeeld:

- Een peuter wil niet opruimen. Door deze peuters te helpen met opruimen en hem/haar een complimentje te geven, gaan ze bijna altijd opruimen.
- Een peuter wil niet aan tafel zitten tijdens het fruit eten. De leidster vraagt dan “waarom wil je niet zitten?” en vertelt met de ondersteuning van de dagritmekaart dat we samen fruit gaan eten en dan weer gezellig gaan spelen.

Gebruiken de leidsters een negatieve versterking, dan wordt dit verduidelijkt met het gewenste gedrag.

POVH maakt gebruik van liedjes om bepaalde activiteiten te structureren. De peuters leren zo wat er verwacht wordt. Dit draagt bij aan de veiligheid. Bijvoorbeeld: wanneer er bijna opgeruimd gaat worden, vertelt de leidster aan de peuters dat ze nog vijf minuten mogen spelen en dat ze daarna gaan opruimen. Na circa vijf minuten zet de leidster ‘het opruim-liedje’ op. De meeste peuters beginnen dan vanzelf met opruimen en nieuwe peuters leren zo de structuur van de dag.

Leidsters vertellen aan het begin van de dag wat de kinderen gaan doen. Er wordt gewerkt met een themaplanning en een vast dagritme:

- Spelinloop (doel: ouderbetrokkenheid)
- Dagopening (wie zijn er? / wie is het hulpje van de dag? / wat voor weer is het vandaag? / wat gaan we doen vandaag?)
- Voorbeeldspel (doel: spel- en taalstimulering)
- Spelen in de hoeken of vrij spel (doel: stimuleren van de verschillende ontwikkelingsgebieden) / ruimte voor extra stimulatie
- Fruit eten en water drinken (doel: stimuleren van de verschillende ontwikkelingsgebieden)
- Spel en beweging (doel: stimuleren van de motorische en sociale ontwikkeling)

- Interactief voorlezen in de kring (doel: stimuleren van de verschillende ontwikkelingsgebieden)

De dagritmekaarten ondersteunen het vaste dagritme en worden aan het begin van het dagdeel met de peuters besproken.

Bij het voorbereiden van de thema's wordt rekening gehouden met het individuele kind. Afhankelijk van de groepssamenstelling wordt er bepaald welk ontwikkelingsgebied extra aandacht krijgt. De ene keer kan dit taal zijn, maar vaak is er ook aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van de peuter. Hiernaast krijgen peuters extra stimulatie (tutoring) indien dit noodzakelijk is. Als een peuter extra gestimuleerd wordt, gebeurt dit in kleine groepjes of 1 leidster met 1 peuter. De activiteit sluit aan bij het lopende thema door middel van bijvoorbeeld het naspelen van het voorbeeldspel of een begeleide activiteit. Dit bevordert het zelfvertrouwen van de peuter. Als het thema mensen is en het ontwikkelingsgebied taal, staat er bijvoorbeeld een activiteit gepland over het lichaam. Dan kan de leidster de exploitatiebak kiezen om samen met een of twee peuters aan te spelen: samen de poppen wassen. De peuters en de leidster hebben een pop en een washandje. Afhankelijk van het niveau van de peuters voegt de leidster drie tot meerdere woorden toe, bijvoorbeeld de woordcluster wassen: wassen, water, nat, afdrogen. Of de woordcluster hoofd: hoofd, ogen, oren, neus. De leidster gaat om beurten op ooghoogte naast een peuter zitten, spiegelt de peuter en voegt taal en handelingen toe. Ze speelt kindvolgend mee.

Tegelijkertijd is er aandacht voor de behoeftes van de individuele peuter. Bijvoorbeeld: een peuter heeft een broertje of zusje gekregen. De peuter wordt in de gelegenheid gesteld om hierover te vertellen tijdens een kringmoment. Leidsters gebruiken hierbij korte open vragen en zinnen afgestemd op de taalontwikkeling van de peuter; "hoe heet je broertje; wat eet je broertje, waar slaapt je broertje."

Het is van belang dat de peuterspeelzaalleidsters consequent zijn. Peuters weten hierdoor waar ze aan toe zijn.

Voorbeelden hiervan zijn:

- o het benoemen van de dagritme kaarten. Een peuter is het hulpje van de dag en mag samen met de leidster de dagritmekaarten aanwijzen. De leidster vraagt we gaan eerst en wijst het kaartje aan. De leidster wacht tot dat de peuter antwoord geeft en probeert als dit niet lukt de peuter nogmaals aan te sporen om te vertellen;
- o in de hoeken speelt de leidster mee in de hoeken. In de huishoek vraagt de leidster: wat gaan we doen? De peuter gaat afwassen. De leidster vraagt: zal ik dan afdrogen? De peuter knikt bevestigend en geeft de theedoek aan de leidster;
- o de leidster praat zoveel als mogelijk met de peuter op ooghoogte. Dit betekent dat ze op een lage stoel of kruk zitten of door de knieën gaan om met een peuter te praten.

Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties:

Zelfstandigheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit zijn persoonlijke competenties. Door deze persoonskenmerken worden de peuters in staat gesteld om allerlei problemen op te lossen en zich aan te passen wanneer dit noodzakelijk is. De inrichting en het aanbod van materialen stelt de peuters in de gelegenheid om hun persoonlijke competenties te ontwikkelen.

In het peuteropvang wordt gewerkt in de diverse hoeken waar de peuters kunnen spelen en zich spelenderwijs kunnen ontwikkelen. Voorbeelden van hoeken kunnen zijn:

- poppen/ huishoek;

- bouwhoek;
- leeshoek;
- ontdektafel;
- exploitatiebak;

De hoeken worden aangepast aan het thema waardoor het kan voorkomen dat er geen bouwhoek is maar een verkleedhoek. In de verkleedhoek mogen peuters zelf de verkleedkleden aantrekken. Als het nodig is, kan de leidsters de peuter hierbij ondersteunen. De leidsters spelen mee in de hoeken om het spel te begeleiden. Tijdens het vrije spel observeert de leidster en speelt, indien nodig, kindvolgend mee en verrijkt het spel met een nieuwe handeling en taal om persoonlijke competenties verder te ontwikkelen.

Het ontwikkelen van zelfstandigheid behoort tot een van de persoonlijke competenties. Peuters worden gestimuleerd om zelf naar het toilet te gaan. De leidster vraagt of de peuter dit kan. De leidster vraagt nadat de peuter het toilet heeft bezocht of het goed is gegaan en of de handjes gewassen zijn. Peuters worden gestimuleerd om zelf de jas of schoenen aan te trekken. Dit bevordert tegelijkertijd het zelfvertrouwen.

Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties:

Peuters van 2 jaar spelen vaak nog alleen. Zij spelen naast andere peuters in plaats van met andere peuters. De peuterspeelzaalleidsters stimuleren het spel en spelen met de peuters mee. Ze gaan samen met de peuters eten in de huishoek en bouwen in de bouwhoek. Ook zijn er peuters die nog niet zelf tot spel komen. De peuterspeelzaalleidsters begeleiden deze peuters om tot spel te komen. Dit spel begint vaak klein en aan tafel, bijvoorbeeld: met een puzzel of de duplo en later in de hoeken. Kleuters van 4 jaar spelen beter samen en hebben echte fantasieverhalen. In de peuterleeftijd ontwikkelt zich de drang om te willen helpen en hetzelfde te willen doen als de peuterspeelzaalleidster. Ze vinden het leuk om te mogen helpen en kunnen dan heel trots zijn dat ze hebben geholpen.

Taalontwikkeling:

Spraak en taal is een belangrijk onderdeel binnen de ontwikkeling van kinderen. In de leeftijd tussen 0-4 jaar is een kind het meest ontvankelijk voor taal. Daarom krijgt taalontwikkeling binnen de peuteropvang van POVH veel aandacht. Taal is een middel om contact te maken, om uitdrukking te geven aan gevoelens en behoeften en verschaft toegang tot een gemeenschappelijke denkwereld. Peuters die niet of slecht (Nederlands) praten kunnen problemen ondervinden bij het maken van contact. De spraak- en taalontwikkeling is dan ook van belang voor de sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling.

We kunnen taal onderverdelen in passief en actief taalgebruik:

- passief taalgebruik: de taal die de peuter wel begrijpt maar nog niet spreekt.
- actief taalgebruik: de taal die de peuter zelf spreekt.

In het kader van het volgen van de taalontwikkeling van de peuters bezoekt een logopediste de peuteropvang. Indien noodzakelijk worden peuters gescreend en vinden er groepsobservaties plaats.

POV Pinokkio werkt met woordclusters die worden uitgebeeld tijdens het voorbeeldspel en/of pantomimespel. De leidster speelt en de kinderen kijken, luisteren, zingen en bewegen. Het doel hiervan is spelstimulering en het laten beklijven van nieuwe woorden. Bijvoorbeeld tijdens het thema Welkom Doe mee met Snuf kan de woordcluster van die dag zijn:

Dag 1

Centraal woord Wekken			
Clusterwoorden			
Wakker maken	De wekker	Aflopen	Opstaan

De leidster demonstreert met knuffel Snuf het woord 'wekken': Snuf ligt in zijn bedje. We gaan hem wakker maken. De wekker loopt af. Snuf staat op.

Na het voorbeeldspel mogen de kinderen die willen dit spel naspelen, waarbij de leidster samen met de peuters de woorden herhaalt.

In de peuteropvang wordt de taal ondersteund door handelingen en visuele plaatjes. Alle speelgoedbakken zijn gelabeld met een plaatje wat erin zit. De geschreven woorden worden ook zichtbaar opgehangen. Tijdens de projecten wordt de taal visueel door gebruik te maken van woordkaartjes.

Bijvoorbeeld tijdens het thema Lente laat de leidster een ei zien aan de peuters en ondersteund dit met het woordkaartje met daarop het plaatje van een ei en het geschreven woord. De leidster benoemt het woord ei en vraagt de peuter om het woord te herhalen.

De peuters worden verder gestimuleerd in hun taalontwikkeling door middel van kringgesprekken, interactief voorlezen, kindvolgend meespelen en indien nodig extra stimulatie.

Gelegenheid tot het ontwikkelen van de cognitieve competenties:

Leren, onthouden, denken en redeneren zijn intellectuele vaardigheden. Peuters leren door uit te proberen, te experimenteren en mensen na te doen, door kijken en imiteren, door veel herhalen en door rituelen. Op een bepaald moment herkent het kind bepaalde rituelen (concepten) en maakt van te voren een "beeld" van het object of de gebeurtenis in het hoofd. Hierdoor zal de peuter beter problemen kunnen oplossen zonder te hoeven experimenteren. Ook het concentratie vermogen wordt beter en de peuter kan steeds langer alleen spelen.

Bij POV Pinokkio worden verschillende activiteiten aangeboden die de cognitieve ontwikkeling stimuleren. De activiteiten differentiëren in moeilijkheidsgraad, zodat er zowel voor de jongste als oudste peuters in de groep leuke en leerzame activiteiten zijn die aansluiten bij ieder kind. Voorbeelden van materialen die de cognitieve ontwikkeling stimuleren zijn puzzels met verschillende moeilijkheidsgraden, spelletjes zoals memory en domino, constructiemateriaal zoals blokken en duplo. POV Pinokkio biedt verschillende materialen aan: spelmateriaal / materialen die de wereld presenteren (bv afwasborstels, sponsjes, kwasten, washandjes etc.) / materialen die van alles kunnen voorstellen (bv flesjes, doppen, kurken, doosjes etc.). Tevens is er ruimte voor fantasiespel: er zijn verkleedspullen, een keukentje, materialen om doktertje te spelen etc.

Door dagelijks met de peuters interactief te lezen, wordt de ontwikkeling van het denken en de taal gestimuleerd. Ook het boekje sluit aan bij het thema.

Verder is er aandacht voor getalbegrip, meten, meetkunde, kleur en lichaamsdelen.

Dagelijks wordt aan een of meerdere van deze onderdelen aandacht besteed door middel van activiteiten. Leidster stellen bijvoorbeeld vragen: hoeveel kinderen zitten er aan de tafel?; hoeveel vingers zitten er aan een hand?; welke stapel is hoger?. Of spelen kindvolgend mee in bijvoorbeeld de exploitatiebak. Deze kan gevuld worden met materialen zoals bijvoorbeeld zand of water, maar ook confetti (carnaval), pasta, takjes en eikels en boomschors (thema herfst) en nog veel meer. Als de leidster hier een begeleide activiteit doet, voegt ze bijvoorbeeld de volgende taal toe: veel/weinig, vol/leeg, vullen/leegmaken, hoog/laag etc. De leidster laat bijvoorbeeld zien dat je de confetti in een klein maar ook groot bakje kunt doen en de leidster laat de confetti naar beneden dwarrelen. Het stimuleert de cognitieve ontwikkeling maar tevens worden peuters gestimuleerd in fantasiespel.

Geregeld wordt er met de peuters geknutseld. Er worden verschillende materialen aangeboden om mee te manipuleren, plakken, tekenen of knippen maar tevens worden kleuren en grootte van materialen hierbij benoemd.

Gelegenheid tot het ontwikkelen van waarden en normen.

Binnen de opvoeding krijgen peuters waarden en normen mee. Binnen POVH zijn de leidsters een belangrijk voorbeeld voor de peuters met betrekking tot het overbrengen van waarden en normen. De peuterspeelzaalleidsters weten dat de waarden en normen, en dus ook de regels in de thuissituatie anders kunnen zijn. Desalniettemin is het belangrijk dat de peuters ook in een andere omgeving andere regels en rituelen leren hanteren.

Er wordt samen met de peuters afspraken gemaakt wat wel en niet kan. Er wordt bijvoorbeeld niet geschreeuwd aan tafel. De leidsters zeggen op een rustige toon en vooraf aan het eetmoment dat er rustig gegeten wordt en je niet spreekt met volle mond. Ook ouders/ verzorgers worden hierin betrokken. Als een kind tijdens het eetmoment storend voor de groep was doordat het schreeuwt wordt dit met de ouder besproken en wordt er uitgelegd waarom een peuter hierop is aangesproken.

POV Pinokkio hanteert onder andere de volgende regels en rituelen:

- Wij vinden het belangrijk dat alle peuters en ouders/verzorgers worden begroet, daarom staat er altijd een leidster bij de deur die iedereen persoonlijke aandacht geeft. Zodat iedereen het gevoel heeft gezien en gehoord te worden.
- Ook vinden wij de manier waarop wij met zijn allen met elkaar omgaan heel belangrijk. We hebben respect voor elkaar, luisteren naar elkaar, zeggen 'sorry' als we elkaar pijn hebben gedaan, we delen en wachten op elkaar.
- Na het toilet, voor het fruit eten en na het buitenspelen worden de handen gewassen. De leidster wast de eerste keer samen met de peuters en naarmate de kinderen ouder worden, doen ze dit onder toezicht van de leidsters;
- Peuters blijven aan tafel zitten tijdens het eten; de leidster geeft hierin het voorbeeld en blijft tijdens de eetmomenten ook aan tafel zitten;
- Er wordt niet gepraat met volle mond; peuters worden hierop aangesproken;
- Peuters schreeuwen niet als ze iets willen vertellen; leidsters spreken de peuters hierop aan door te zeggen dat ze de peuter beter verstaan als hij/zij rustig praat.

Peuteropvang Pinokkio maakt gebruik van de methode Triple P. Hierin staat het positief benaderen van de peuter en de ouders voorop.

Peuters verleggen hun grenzen waardoor er conflicten kunnen ontstaan. Afhankelijk van de conflictsituatie zal een leidster meteen actie ondernemen of eerst kijken hoe de peuters dit

onderling zelf oplossen bijvoorbeeld als een peuter speelgoed van een ander kind afpakt kijkt de leidster eerst wat er gebeurt.

Als een kind echter een andere peuter bijt zal de leidster meteen tot actie overgaan. Het kind dat bijt krijgt in eerste instantie zo min mogelijk aandacht. De leidster zegt duidelijk: 'Bijten mag niet!' en zet het kind een paar minuutjes (zoveel als de leeftijd van de peuter) apart in de groep. De leidster richt zich op het kind dat gebeten is. Troost het kind en verzorgt de beet volgens de geldende instructies. De leidster richt zich daarna tot het kind dat gebeten heeft. Legt rustig uit dat bijten niet mag en dat bijten pijn doet. En verwoord de gevoelens en intenties die ze waarneemt bij het kind. Ze helpt de kinderen om na dit incident weer verder te gaan. Ze herhaalt kort wat er is gebeurd en benoemt gewenst gedrag: 'Je kan zeggen: '.....', maar je mag niet bijten.' Ze benadrukt dat 'alles weer goed is', dat geeft rust bij de kinderen.

Gelegenheid tot het ontwikkelen van lichamelijke en motorisch vaardigheden.

Om zich fysiek goed te ontwikkelen moeten peuters de mogelijkheid krijgen om zich voldoende te kunnen bewegen. Als POV Pinokkio proberen we iedere dag naar buiten of naar de gymzaal te gaan. Peuters kunnen hier rennen en fietsen. Leidsters bieden regelmatig beweegspelletjes aan. Bewegen is niet alleen goed om de motoriek te stimuleren maar tevens is het goed ter voorkoming van overgewicht.

POV Pinokkio maakt gebruik van de grof motorische ruimte naast de stamruimte, de gymzaal en de buitenspeelplaats om te spelen en beweegspelletjes te doen. Peuters worden gestimuleerd om te rennen, hinkelen, springen etc.

Een van de leidsters is opgeleid tot het geven van beweglessen en zet een parcours uit door gebruik te maken van bijvoorbeeld pionnen, hoepels, de kruiptunnel en ballen.

Peuters kunnen steeds meer en vallen hoort hier bij. Peuters krijgen steeds meer zelfvertrouwen als leidsters hen de ruimte geven om nieuwe uitdagingen aan te gaan zoals klimmen en klauteren. Natuurlijk letten leidsters erop dat er geen gevaarlijke situaties ontstaan.

Gedurende de peuterperiode is er een ontwikkeling te zien van grof motorisch naar fijn motorisch. Op tweejarige leeftijd maken peuters grote bewegingen zoals verven op een groot vel papier. Op de leeftijd van 4 jaar is te zien dat de peuter de potlood tussen wijsvinger en duim vasthoudt en gebruik maakt van steeds fijnere bewegingen. Met regelmaat worden fijn motorische activiteiten aangeboden in de peuteropvang.

Peuters worden gestimuleerd om zelf hun jas aan te trekken en op te hangen op de kapstok. Hiermee oefen je ook fysieke vaardigheden. Het is tevens goed voor het zelfvertrouwen van de peuter. Zelfstandig dingen kunnen doen geeft een goed gevoel. Peuters worden hierin begeleidt, zodat ze over deze vaardigheden beschikken als ze naar de basisschool gaan.

Gelegenheid bieden om creatief te ontwikkelen:

Voor peuters is het belangrijk om te ervaren hoe materialen waarmee de peuter knutselt aanvoelen. Verschillende materialen worden aangeboden die aansluiten bij de ontwikkeling van de individuele peuter. Tijdens ieder thema worden verschillende creatieve activiteiten gepland waarbij verschillende handelingen aan bod komen. Het is belangrijk om te voelen hoe materialen aanvoelen zoals wol, plaksel, verschillende soorten papier maar ook zand, water, klei, scheerschuur of vingerverf. Sommige peuters vinden het eerst nog eng om met de handen te verven maar als ze zien dat de andere peuters het ook doen willen ze het vaak

zelf gaan doen. Bij het thema Lente worden er zachte en harde materialen aangeboden; wol, mais, veren etc.

1.3 Veiligheid en hygiëne

Veiligheid

POV Pinokkio is gehuisvest in een vrijstaand gebouw bij basisschool de Horizon. De eigenaar van het pand is verantwoordelijk voor de veiligheid in en om het gebouw. Als er gebreken geconstateerd worden moeten deze zo spoedig mogelijk gerepareerd worden. Regelmatig wordt de peuteropvang locatie gecontroleerd op de geldende veiligheidseisen.

POVH heeft een algemeen beleid veiligheid en gezondheid. Dit beleid ligt ter inzage voor u als ouders op locatie. Tevens worden de voornaamste risico's veiligheid en gezondheid in de teamvergaderingen van POV Pinokkio besproken. Verbeterpunten worden aangepast. Mocht u als ouders de actieplannen willen inzien kunt u zich wenden tot de leidsters.

Peuteropvang Pinokkio en basisschool de Horizon grenzen aan en maken gebruik van hetzelfde schoolplein. Basisschool de Horizon is verantwoordelijk voor de speelplaats waar we gezamenlijk gebruik van maken.

Voor de ingang van de locatie is een trap. Als wij hier met de peuters op of af gaan zorgen wij dat zij altijd de trapleuning vast houden en achter elkaar lopen.

Nieuw speelgoed wordt gecontroleerd of het veilig is en goed schoon te houden is.

Alle leidsters zijn op hoogte van hoe te handelen in geval van nood o.a. bij brand. Er wordt geoefend om met de peuters zo snel als mogelijk buiten te komen. De peuters lopen aan een looplijn naar buiten.

Ieder jaar vindt er een ontruimingsoefening plaats. Hierbij wordt gekeken hoe de ontruimingsoefening verloopt, maar ook wat er nog verbeteren.

Iedere leidsters is in het bezit van een geldig BHV diploma inclusief EHBKO-diploma. De leidsters zijn op de hoogte van het calamiteitenummer en kunnen ten allen tijden 112 bellen.

POV Pinokkio beschikt over een EHBO-doos die 1 keer per half jaar wordt gecontroleerd, aangevuld en materialen worden eventueel vervangen.

De EHBO-doos wordt 1 keer per jaar vervangen door een externe organisatie.

Hygiëne

De peuteropvang locatie wordt 4 keer per week schoongemaakt door een extern schoonmaakbedrijf. Het meubilair en speelgoed wordt volgens een schema door peuterspeelzaalleidsters al dan niet met ouders/ verzorgers schoon gemaakt.

Peuterspeelzaalleidsters vervangen elk dagdeel de hand, thee en vaatdoeken.

Er wordt gebruik gemaakt van snoetenpoetsers en vochtige reinigingsdoekjes. Na het plassen en voor het eten worden de handen gewassen.

GGD

Eén keer per jaar vindt er een onaangekondigde inspectie van de GGD plaats. Het rapport van deze inspectie is te vinden op de website van POVH.

Vanuit de GGD is bij POV Pinokkio een lijst met kinderziektes aanwezig. Hierin zijn de symptomen van de ziektes beschreven en hoe te handelen. Tevens weet POV Pinokkio welke infectieziekten gemeld moeten worden bij de GGD. Op die manier heeft de GGD de mogelijkheid om in een zo vroeg mogelijk stadium maatregelen te nemen om verdere

verspreiding van infectieziekten tegen te gaan, zowel binnen de peuteropvang locatie als daarbuiten.

1.4 Wenbeleid

Er worden met de ouders afspraken gemaakt over de wenperiode. De afspraken die gemaakt worden met de ouders over de wenperiode staan vermeldt in het logboek. Deze kunnen per kind verschillen. Immers niet elk kind reageert hetzelfde. We spreken met de ouders af wat we kunnen doen.

- Wil de ouder langer blijven en is dit mogelijk gezien de privé situatie van de ouders.
- Wanneer moeten we telefonisch contact opnemen met de ouder als een peuter huult, maar hij kan getroost worden en gaat dan weer even spelen of wil de ouder gebeld worden als de peuter langer als 10 minuten huult.

De afspraken die met ouders gemaakt worden, worden geregistreerd in het logboek.

Met de ouder/verzorger overleggen wij wekelijks hoe we de wenperiode verder afbouwen.

1.5 Dagindeling

De peuters bezoeken de POV Pinokkio op vaste dagdelen. Elke groep heeft zoveel als mogelijk vaste peuterspeelzaalleidsters. 's Ochtends om 08.45 uur en 's middags om 12.30 uur. gaat de deur open en kunnen peuters gebracht worden. Peuters en ouders/ verzorgers worden begroet en er is tijd voor een praatje. Op de tafels ligt speelgoed waar ouders met hun peuter kunnen gaan spelen. Na maximaal 15 minuten nemen de ouders/verzorgers afscheid zodat er rust in de groep komt. Via een vaste dagindeling en volgens de PDCA-cyclus (Plan-Do-Check-Act), waarmee we bij POVH werken, vinden activiteiten plaats voor de stimulering van de ontwikkeling van de peuter. Hiervoor worden de dagritme kaarten gebruikt. We vinden het namelijk belangrijk dat er bij bijzonderheden kan worden afgeweken van het programma.

De leidsters bepalen via een vaste jaarplanning aan welk thema wordt gewerkt en welke activiteiten worden gedaan.

Als de ouders/verzorgers afscheid hebben genomen, spelen de peuters nog even door. De leidster zet 'het opruimliedje' op en er wordt samen opgeruimd. Daarna volgt de dagopening: tijd voor een praatje, welke kinderen zijn er, wie is het hulpje van de dag. Hij/zij mag samen met de leidster de dagritmekaarten benoemen, zodat de dagstructuur voor alle peuters duidelijk is. De leidster zet 'het kringliedje' op. De peuters worden zo gestimuleerd om zelf een stoeltje te pakken en een kring te maken. De leidster speelt zelf het voorbeeldspel en samen met de peuters het pantomimespel.

Na de kring ruimen de peuters hun eigen stoeltje weer op en is het tijd voor spel en beweging of wordt er in de hoeken gespeeld: dit kan vrij spel zijn of een begeleide activiteit. Dit staat in de dagplanning beschreven. Zo komt er iedere week minimaal één activiteit aan bod voor de oudste en de jongste peuters. Na het spel wordt er gezamenlijk opgeruimd, door 'het opruimliedje' aan te zetten weten de peuters dat er opgeruimd gaat worden. Als alles is opgeruimd worden de handen gewassen, wordt er fruit gegeten en water gedronken. Daarna is het tijd voor mix en koppel. De leidster zet daarna 'het opruimliedje' op en er wordt samen opgeruimd. Voordat de peuters worden opgehaald sluiten we rustig en gezamenlijk af in de kring met een boekje en een koekje.

De vaste dagindeling (zie 1.2 doelstellingen) kenmerkt zich door een afwisseling van individuele spelmomenten en groepsactiviteiten, rust en verzorgingsmomenten maar steeds op dezelfde momenten van de ochtend of middag. Bij POV Pinokkio wordt fruit gegeten en

water gedronken. Om 11.45 uur of 14.30 uur komen de ouders/ verzorgers de peuters ophalen.

Als peuters naar de basisschool gaan vindt er een warme overdracht plaats om de doorgaande ontwikkeling te bevorderen. De leidster van POV Pinokkio plant samen met de ouder/verzorger een gesprek met de juffrouw van de basisschool de Horizon om de ontwikkeling van de peuter te bespreken.

1.6 Groepen

Peuters kunnen vanaf 2 jaar 2 ochtenden POV Pinokkio bezoeken. Vanaf 2,5 jaar bezoeken de peuters 4 dagdelen de peuteropvang. Per groep zijn er maximaal 16 peuters aanwezig.

POV Pinokkio heeft 2 groepen te weten VVE1 en VVE 2.

VVE 1 maandagochtend, dinsdagmiddag, donderdagmiddag en vrijdagochtend voor peuters van 2-4 jaar.

VVE 2 maandagmiddag, dinsdagochtend, donderdagochtend en vrijdagmiddag voor peuters van 2-4 jaar.

POVH gebruikt de methode Piramide en/of Speelplezier als bronnenboek. De methode Piramide en Speelplezier behoren tot een van de methodes die gebruikt worden in het kader van Voor en Vroegschoolse Educatie. Alle ontwikkelingsgebieden komen hierbij aan bod. Signaleren peuterspeelzalleidsters een ontwikkelingsachterstand wordt dit met de ouders/ verzorgers besproken en kan er gericht gewerkt worden hieraan. Zodoende kan de achterstand verkleind worden en zo mogelijk worden opgeheven waardoor de peuters een betere start kunnen maken op de basisschool.

Er vindt een intakegesprek plaats met de ouder/ verzorger om de wensen en verwachtingen van de ouder te bespreken maar tevens uitleg te geven over de methode VVE, dagindeling, openingstijden, telefoonnummers, huisregels, mentorschap en oudercommissie.

1.7 Huisregels

Personeel en ouders/ verzorgers dienen bekend te zijn met de regels die de peuteropvang locatie stelt ten aanzien van allerlei zaken. Het informatieboekje is ter inzage op de website geplaatst en kan gedownload worden. Mochten ouders/ verzorgers niet beschikken over een computer wordt door de peuteropvang locatie een schriftelijk exemplaar beschikbaar gesteld.

Bij de start van de peuter in de peuterspeelzaal ontvangt iedere ouder/ verzorger een huisregelboekje met de specifieke gegevens van de peuteropvang locatie.

1.8 Mentor

Iedere peuter heeft een mentor. De mentor is een van de beroepskrachten. Zij volgt hoe de peuter zich ontwikkelt en is aanspreekpunt voor de ouders/verzorgers. De mentor heeft periodiek gesprekken met de ouders/verzorgers over de ontwikkeling van de peuter. Het eerste gesprek vindt plaats bij de intake waar ouders tegelijkertijd horen wie de mentor van het kind zal zijn. Gezamenlijk wordt het formulier checklist intake doorgenomen. Naast dagelijkse gesprekken met ouders/verzorgers vinden er 10 minuten gesprekken plaats conform Protocol HKZ. Ouders zijn vrij om zelf ook een gesprek aan te vragen met de leidsters. Tevens zal de mentor een gesprek afspreken voor de warme overdracht.

Ouders zijn verantwoordelijk voor de correcte persoonsgegevens van de peuter en telefoonnummers i.v.m. de bereikbaarheid van de ouders.

1.9 Traktaties en feesten

Bij POV Pinokkio wordt Sinterklaas, Kerstmis, Pasen gevierd. Verjaardagen worden gevierd wanneer ouders dit willen. De ouders worden geadviseerd om geen zoetigheid te trakteren. De leidsters kunnen tips en voorbeelden aan de hand doen voor een gezonde en kleine traktatie. De uitgedeelde traktaties worden aan de peuters meegegeven zodat de ouders kunnen bepalen wanneer deze genuttigd worden. De ouders/ verzorgers zijn welkom tijdens het laatste half uur van het dagdeel om samen met de peuter de verjaardag te vieren. Er mogen foto's gemaakt worden hierbij wordt rekening gehouden met peuters die vanwege privacy niet gefotografeerd mogen worden. Er worden muziekinstrumenten uitgedeeld en samen met de andere peuters worden liedjes gezongen en denkbeeldig vuurwerk afgestoken. De peuter krijgt een kroon als hij dit wil en staat in de belangstelling.

Indien ouders vanuit hun geloofsovertuiging er de voorkeur aangeven dat hun peuter aan bepaalde feestdagen of rituelen niet meedoet, kan dit overlegd worden met de leidster van de groep. Zij zullen samen met de ouders kijken hoe ze tegemoet kunnen komen aan de wensen van de ouders/ verzorgers.

Hoofdstuk 2: ouderbeleid

POV Pinokkio vindt het contact met de ouders/verzorgers belangrijk. Samen met de ouder/verzorger kan er gericht aandacht besteedt worden aan de ontwikkeling van hun kind. De leidsters van POV Pinokkio vinden het belangrijk dat ouders zich welkom voelen en vragen over de ontwikkeling van hun kind en de opvoeding durven te stellen.

Ouders krijgen op meerdere momenten informatie over hun peuter:

- via de oudernieuwsbrief;
- via het informatiebord voor de ouder/ verzorger;
- tijdens de spelinloop;
- tijdens de 10 minutengesprekken;
- tijdens VVE-thuis;
- bij de warme overdracht

2.1 10 minuten gesprek

Naast de dagdagelijkse gesprekken bij het brengen en halen van de peuters wordt er een aantal keren, in de twee jaar dat de peuter de peuteropvang bezoekt, een gesprek gepland om de ontwikkeling van de peuter te bespreken.

2.2 Ouder Commissie

Dit is het medezeggenschaporgaan van de peuteropvang locatie. De leden (ouders) behartigen de belangen van de peuteropvang bij het management/ bestuur. Zij hebben een adviserende rol t.a.v. kwaliteit. Helaas zijn er geen ouders/ verzorgers die een rol willen hebben in de oudercommissie van POV Pinokkio. De leidsters benaderen nieuwe ouders om deel te nemen in de oudercommissie van de peuteropvang en vertellen het belang van een oudercommissie.

Relevante ontwikkelingen voor ouders/verzorgers worden gecommuniceerd via de externe nieuwsbrief van POVH die 4 keer per jaar verschijnt of via nieuwsbrieven.

2.3 Klachtenprocedure

Binnen POVH doen wij er alles aan om de peuters zo goed mogelijk op te vangen zodat ouders/ verzorgers en peuters met veel plezier de peuteropvang locatie bezoeken. Toch kan het voorkomen dat een ouder/ verzorger ontevreden is over de kwaliteit van de opvang. Ouders/ verzorgers vinden het vaak lastig om hun ongenoegen te uiten bij de peuterspeelzaalleidster. Dat is jammer want pas als we weten wat ouders/ verzorgers vervelend vinden kan de peuteropvang locatie de situatie verbeteren. Iedere klacht of ongenoegen wordt serieus genomen. Ongenoegens of klachten kunnen bespreekbaar gemaakt worden bij de peuteropvang locaties maar ook bij de desbetreffende manager. De klachtenprocedure is te vinden op de website. Hiernaast is POVH aangesloten bij het klachtenloket.